

Sarpsborg
kommune

Plattform for anskaffelser

Mål og strategier for anskaffelsesfunksjonen
2026-2029

Innhold

INNLEDNING	3
HENSIKT	3
VIRKEOMRÅDE	3
LOVKRAV	4
SÆRSKILTE UTFORDRINGER	4
IMPLEMENTERING	4
HOVEDMÅL	4
1. KVALITET OG ETTERLEVELSE	5
OPPDRAG	5
INDIKATORER	5
2. STRATEGISK BEHOVSSTYRING OG PLANLEGGING	6
OPPDRAG	6
INDIKATORER	6
3. KONTRAKTSOPPFØLGING	7
OPPFØLGINGEN SKAL SIKRE AT LEVERANSER SKJER I TRÅD MED AVTALTE KRAV TIL KVALITET, PRIS, FREMDRIFT OG SAMFUNNSANSVAR, OG AT AVVIK OG MISLIGHOLD HÅNDBERES PÅ EN STRUKTURERT OG KONSEKVENT MÅTE.	7
KONTRAKTSOPPFØLGING SKAL GJENNOMFØRES ETTER EN STRUKTURERT OG RISIKOBASERT MODELL, HVOR OPPFØLGINGSNIVÅ, TILTAK OG HYPPIGHET TILPASSERES KONTRAKTENS VERDI, KOMPLEKSITET OG RISIKO. OPPFØLGINGEN SKAL VÆRE PLANLAGT, DOKUMENTERT OG MÅLRETTET.	7
KOMMUNEN SKAL HA TYDELIGE RAMMER FOR LEVERANDØROPPFØLGING I KONTRAKTSPERIODEN. DIALOG MED LEVERANDØR SKAL BRUKES TIL Å FØLGE OPP LEVERANSER, AVKLARE FORHOLD AV BETYDNING FOR KONTRAKTSGJENNOMFØRINGEN OG BIDRA TIL GOD MÅLOPPNÅELSE INNENFOR RAMMENE AV KONTRAKTEN.	7
ERFARINGER FRA KONTRAKTSOPPFØLGING SKAL SYSTEMATISERES OG BRUKES I FORBEDRING AV FREMTIDIGE ANSKAFFELSER OG KONTRAKTSFORVALTNING.	7
MÅLET ER AT INNGÅTTE KONTRAKTER GIR FORUTSIGBARE OG ØNSKEDE RESULTATER GJENNOM HELE KONTRAKTSPERIODEN.	7
OPPDRAG	7
INDIKATORER	7
4. SAMFUNNSANSVAR OG BÆREKRAFT	8

OPPDRAG	8
INDIKATORER	8
1. MARKED, INNOVASJON OG LEVERANDØRUTVIKLING	9
OPPDRAG	9
INDIKATORER	9

Illustrasjon generert ved hjelp av Microsoft 365 Copilot

Innledning

Hensikt

Dette dokumentet erstatter «Plattform for anskaffelser» vedtatt 15. september 2022, og fastsetter Sarpsborg kommunes strategiske ambisjoner for anskaffelsesfunksjonen i perioden 2026–2029.

Med anskaffelsesfunksjonen menes Avdeling anskaffelser, samt de ansatte og virksomheter som initierer, planlegger, gjennomfører, bestiller eller følger opp anskaffelser.

Anskaffelsesfunksjonen i Sarpsborg kommune er desentralisert, noe som innebærer at ansvar for å initiere, planlegge, gjennomføre og følge opp anskaffelser i stor grad ligger ute i virksomhetene. Dette stiller krav til tydelige roller, felles rammer og god støtte fra Avdeling anskaffelser.

Plattformen definerer hvilke kapasiteter anskaffelsesfunksjonen skal utvikle, og gir retning for hvordan kommunen skal arbeide mer enhetlig, risikobasert og verdiskapende med anskaffelser. Den legger grunnlaget for mål, prioriteringer og indikatorer som benyttes i styring og oppfølging av området.

Virkeområde

Plattformen gjelder for alle anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider som gjennomføres av eller på vegne av Sarpsborg kommune.

Den gjelder også for anskaffelser under anskaffelsesregelverkets terskelverdier, ved at den fastsetter prinsipper for god forvaltningsskikk, internkontroll og forsvarlig ressursbruk. Operative krav til prosess, dokumentasjon og verktøy følger av kommunens rutiner og malverk.

Lovkrav

Anskaffelsesloven stiller krav om at offentlige anskaffelser skal bidra til effektiv og bærekraftig bruk av samfunnets ressurser, og at oppdragsgiver skal opptre med integritet og tillit.

Loven fremhever videre at miljø, samfunnsansvar, sikkerhet og beredskap skal ivaretas i offentlige anskaffelser. Disse hensynene er integrert i plattformens målstruktur og skal følges opp systematisk gjennom hele anskaffelsesløpet.

Særskilte utfordringer

I perioden 2026–2030 er det nødvendig å prioritere etablering av et robust og praktisk styringssystem for anskaffelser i hele kommunen.

Dette innebærer tydelige roller, standardiserte rutiner, oppdaterte malverk, kontraktsvilkår og effektive kontroll- og oppfølgingsmekanismer. Dette er en forutsetning for å sikre enhetlig praksis og for å implementere nye lovkrav på en måte som fungerer i operativ drift.

Implementering

Plattformen følges opp gjennom kommunens styringssystem for anskaffelser, som består av anskaffelsesreglement, rutiner og prosesser, malverk og standardkontrakter, samt mål, delmål, oppdrag og indikatorer i dette dokumentet.

Det etableres en struktur for løpende oppfølging av måloppnåelse, hvor anskaffelsesfunksjonen rapporterer på definerte indikatorer knyttet til de fem fokusområdene.

Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for at plattformen etterleveres, herunder at nødvendige virkemidler, rutiner og malverk er oppdaterte og tas i bruk i organisasjonen. Implementeringen skal understøttes av opplæring, tydelige rollebeskrivelser og systematisk oppfølging av mål og resultater.

Hovedmål

Kommunen skal ha en profesjonell og helhetlig anskaffelsesfunksjon som sikrer høy etterlevelse, effektiv ressursbruk, økt verdiskaping fra kontrakter og systematisk ivaretagelse av samfunnsansvar.

1. Kvalitet og etterlevelse

Kommunen skal sikre høy kvalitet, likebehandling og etterlevelse i alle anskaffelser gjennom standardiserte og kontrollerte prosesser.

Kommunen skal ha en helhetlig, enhetlig og profesjonell gjennomføring av anskaffelser, der kvalitet og etterlevelse er en integrert del av hele prosessen.

Anskaffelser skal gjennomføres etter felles prinsipper, standardiserte maler og tydelige krav til dokumentasjon. Det skal være forutsigbarhet i hvordan anskaffelser planlegges, gjennomføres og følges opp, slik at like saker behandles likt på tvers av organisasjonen.

Kvalitet i anskaffelser skal sikres gjennom tydelige roller og ansvar, god kompetanse i organisasjonen og systematisk bruk av internkontroll. Dokumentasjon og sporbarhet skal være en naturlig del av alle anskaffelser, slik at beslutninger kan forstås og etterprøves.

Målet er en anskaffelsesfunksjon som gir høy tillit, konsistens og rettssikkerhet i alle prosesser.

Oppdrag

- Ta i bruk standard maler og sjekklister i alle anskaffelser
- Etablere faste kontrollaktiviteter for etterlevelse
- Gjennomføre opplæring for ansatte med anskaffelsesansvar

Indikatorer

- Andel anskaffelser gjennomført med standardmaler
- Andel ansatte med anskaffelsesansvar som har gjennomført anskaffelsesopplæring

2. Strategisk behovsstyring og planlegging

Kommunen skal sikre best mulig sammenheng mellom behov, budsjett og anskaffelsesaktivitet gjennom helhetlig planlegging og porteføljestyring.

Kommunen skal sikre at anskaffelser er godt forankret i virksomhetenes behov og inngår som en integrert del av kommunens plan- og styringsprosesser.

Arbeidet krever systematisk behovsavklaring, prioritering og planlegging av anskaffelser i et helhetlig perspektiv. Anskaffelser skal ses i sammenheng med økonomiplan, tjenesteutvikling og virksomhetsplaner.

Årshjul og porteføljestyring skal legge til rette for forutsigbarhet og bedre ressursutnyttelse, både i fagmiljøene og i anskaffelsesfunksjonen. Dette gir grunnlag for bedre beslutninger, mer målrettede konkurranser og mer helhetlig bruk av kommunens ressurser.

Målet er en anskaffelsesfunksjon som bidrar aktivt til strategisk styring av kommunens behov og investeringer.

Oppdrag

- Innarbeide rutine for behovsavklaring før anskaffelser igangsettes
- Systematisere bruken av årshjul for planlegging av større anskaffelser
- Etablere rutiner for samordning av anskaffelser der det er hensiktsmessig

Indikatorer

- Andel anskaffelser som er planlagt i årshjul
- Andel anskaffelser med dokumentert behovsanalyse

3. Kontraktoppfølging

Kommunen skal sikre etterlevelse, risikohåndtering og realisering av gevinster gjennom systematisk kontraktoppfølging.

Oppfølgingen skal sikre at leveranser skjer i tråd med avtalte krav til kvalitet, pris, fremdrift og samfunnsansvar, og at avvik og mislighold håndteres på en strukturert og konsekvent måte.

Kontraktoppfølging skal gjennomføres etter en strukturert og risikobasert modell, hvor oppfølgingsnivå, tiltak og hyppighet tilpasses kontraktens verdi, kompleksitet og risiko. Oppfølgingen skal være planlagt, dokumentert og målrettet.

Kommunen skal ha tydelige rammer for leverandøroppfølging i kontraktperioden. Dialog med leverandør skal brukes til å følge opp leveranser, avklare forhold av betydning for kontraktsgjennomføringen og bidra til god måloppnåelse innenfor rammene av kontrakten.

Erfaringer fra kontraktoppfølging skal systematiseres og brukes i forbedring av fremtidige anskaffelser og kontraktsforvaltning.

Målet er at inngåtte kontrakter gir forutsigbare og ønskede resultater gjennom hele kontraktperioden.

Oppdrag

- Innarbeide risikobasert oppfølgingsmodell for relevante kontrakter
- Sikre at kontrakter har definert oppfølgingsplan
- Etablere planlagt og dokumentert oppfølging av leverandører

Indikatorer

- Andel kontrakter med definert oppfølgingsplan
- Andel høyrisiko-kontrakter med gjennomført oppfølging i tråd med plan
- Andel kontrakter med dokumentert kontraktoppfølging

4. Samfunnsansvar og bærekraft

Kommunen skal sikre systematisk og dokumenterbar ivaretagelse av miljø, menneskerettigheter, lønns- og arbeidsvilkår, seriøsitet og beredskap i alle relevante anskaffelser.

Kommunen skal integrere klima, miljø og øvrige samfunnshensyn som en naturlig og styrt del av alle relevante anskaffelser.

Krav til miljø, arbeidsvilkår, menneskerettigheter, seriøsitet og beredskap skal vurderes og innarbeides der det er relevant, basert på en konkret vurdering av risiko, marked og anskaffelsens karakter.

Samfunnshensyn skal inngå tidlig i anskaffelsesprosessen, slik at krav og løsninger utformes på en måte som gir reell effekt og gode konkurranser. Oppfølging i kontraksperioden skal sikre at krav faktisk etterleves.

Målet er en anskaffelsespraksis som bidrar til bærekraftige løsninger og ansvarlige leverandørkjeder.

Oppdrag

- Ta i bruk standardiserte kravpakker for samfunnsansvar
- Sikre risikobasert oppfølging, kontroll og avvikshåndtering av leverandører
- Etablere rutiner og maler for utforming av krav og kriterier for miljø

Indikatorer

- Andel anskaffelser med relevante miljøkrav
- Andel anskaffelser med krav til samfunnshensyn
- Andel høy-risiko kontrakter med gjennomført kontroll

1. Marked, innovasjon og leverandørutvikling

Kommunen skal være en aktiv og kompetent markedsaktør som utvikler gode anskaffelser gjennom tidlig dialog og god forståelse av leverandørmarkedet.

Dette innebærer systematisk og regelmessig bruk av markedsdialog for å sikre bedre innsikt i muligheter, løsninger og konkurranseforhold før anskaffelser gjennomføres. Slik dialog skal bidra til mer treffsikre behovsbeskrivelser og bedre konkurransegrunnlag.

Arbeidet retter seg særlig mot fasen før anskaffelser gjennomføres, og skal bidra til bedre beslutningsgrunnlag, høyere konkurransekvalitet og mer treffsikre krav.

Kommunen skal legge til rette for innovasjon der det er hensiktsmessig, gjennom funksjonsbaserte krav, åpne løsningsrom og dialog med markedet der dette gir merverdi.

Målet er økt konkurransekvalitet og bedre løsninger gjennom bedre samspill mellom kommunen og markedet.

Oppdrag

- Gjennomføre markedsdialog før relevante anskaffelser
- Etablere rutiner for å tilpasse konkurranser til markedet
- Legge til rette for innovative løsninger der det er hensiktsmessig

Indikatorer

- Andel anskaffelser over terskelverdi med gjennomført markedsdialog